

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: F. Z., zast. JUDr. Beátou Burianovou, advokátkou se sídlem Hlavní třída 161/42, Mariánské Lázně, proti žalovanému: **Krajský pozemkový úřad pro Karlovarský kraj - Pobočka Cheb**, se sídlem Evropská 1605/8, Cheb, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 1999, čj. 141/045/01/PÚ/92-203-Z, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 5. 2015, čj. 30 A 47/2015-15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 5. 12. 1994 uzavřel s povinnou osobou (Agrokombinátem Dolní Žandov, státní podnik) dohodu o vydání nemovitosti náležejících do přidělu č. 5, k usedlosti čp. 4, 15 v k.ú. Horní Lažany a Dolní Lažany, zapsaných v knihovně vložce č. 44 pozemkové knihy pro k.ú. Horní Lažany dle § 9 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále též jen „zákon o půdě“). Okresní pozemkový úřad v Chebu však tuto dohodu rozhodnutím ze dne 22. 2. 1995, čj. 858/016/06/PÚ/92-203-B, dle § 9 odst. 2 zákona o půdě neschválil s tím, že v ní nebyly uvedeny všechny osoby, které uplatnily nárok na navrácení předmětných nemovitostí –

konkrétně žalobcovi sourozenci, a to i přes žalobcovo tvrzení, že je zmocněn za ně jednat. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) ze dne 19. 11. 1996, sp. zn. 30 Ca 199/95. Krajský soud se sice se závěrem správního úřadu neztotožnil, neboť žalobcovi sourozenci uplatnili svůj nárok opožděně a nemohli tudíž být stranami předmětné dohody, avšak shledal v ní jiné závažné vady; dohoda totiž v rozporu se zákonem obsahovala i ustanovení o nevydání některých nemovitostí a vztahovala se na vydání i jen částí (a nikoli celých) parcel bez jejich předchozího oddělení.

[2] Rozhodnutím Okresního pozemkového úřadu v Chebu ze dne 25. 2. 1999, čj. 141/045/01/PÚ/92-203-Z, bylo dle § 9 odst. 4 zákona o půdě, stanoveno, že žalobce není vlastníkem předmětných nemovitostí. Správní orgán uvedl, že rodiče žalobce hospodařili na dané usedlosti od 13. 2. 1948 do 20. 8. 1958 na základě přidělové listiny ze dne 8. 5. 1950, přičemž její držby byli zbaveni na vlastní žádost z důvodu pracovní neschopnosti žalobcova otce. Dospěl proto k závěru, že *„zproštění přidělu a jeho předání Státnímu statku v Paliči nebylo aktem politické perzekuce původních vlastníků ze strany státu ani postupem porušujícím jejich základní lidská práva a svobody, nýbrž postupem ve smyslu dekretu 28/1945 Sb. s cílem zajistit na usedlosti další hospodaření.“*

[3] Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil podáním ze dne 28. 3. 1999 ke krajskému soudu. Dne 19. 12. 2013 žalobce krajskému soudu písemně sdělil, že doposud neobdržel žádnou informaci o tom, v jakém stádiu se věc nachází. Krajský soud žalobce přípisem ze dne 18. 2. 2014 informoval o tom, že podání ze dne 28. 3. 1999 bylo vyhodnoceno jako nejasné a zapsáno pod sp. zn. 30 Nc 5/1999 (správně ovšem sp. zn. 30 Nca 5/99) a věc proto byla vyřízena nikoli formou rozhodnutí, nýbrž přípisem ze dne 29. 5. 2002. Ze spisu krajského soudu je přitom zřejmé, že krajský soud kromě žalobcova podání ze dne 28. 3. 1999 neměl k dispozici žádné jiné listiny ze spisu sp. zn. 30 Nca 5/99, neboť tyto se mu přes provedené šetření nepodařilo dohledat. V podání ze dne 14. 1. 2015 adresovaném krajskému soudu žalobce uvedl, že přípis krajského soudu, jímž měla být věc skončena, neobdržel a nebyl ani vyzván k doplnění, resp. opravě svého podání ze dne 28. 3. 1999. Vzhledem k tomu žalobce požadoval, aby posledně uvedené podání bylo krajským soudem považováno za žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí správního orgánu. Krajský soud věc následně tuto žalobu napadeným usnesením odmítl s odůvodněním, že posuzovaná věc nespadá do pravomoci správních soudů; žalobce krajský soud současně poučil o tom, že může do 1 měsíce od právní moci usnesení o odmítnutí žaloby podat v téže věci žalobu podle § 244 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném od 1. 1. 2003, k Okresnímu soudu v Chebu.

II.

Obsah kasační stížnosti a jejího doplnění

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto usnesení uvedl, že s jeho odůvodněním nesouhlasí. Stěžovatel vyličil svou nevoli nad stavem spravedlnosti po roce 1989 a dále popsal okolnosti, za kterých byli jeho rodiče zbaveni shora uvedených nemovitostí, jakož i dosavadní vývoj celé věci. K doložení svých tvrzení stěžovatel předložil řadu příloh.

pokračování

[5] Podáním ze dne 13. 7. 2015 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce z řad advokátů. Tyto žádosti Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 22. 7. 2015, čj. 10 As 142/2015-21, zamítl a stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě jednoho týdne zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost a předložil plnou moc jím udělenou advokátovi pro řízení o kasační řízení či doložil dostatečné vlastní právní vzdělání. V odůvodnění tohoto usnesení Nejvyšší správní soud s poukazem na usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 22. 6. 2004, čj. Konf 123/2003-7, č. 372/2004 Sb. NSS, uvedl, že stěžovatelem napadené správní rozhodnutí nelze podrobit přezkumu ve správním soudnictví.

[6] Stěžovatel následně ve stanovené lhůtě soudní poplatek za kasační stížnost uhradil a předložil plnou moc udělenou pro zastupování v řízení o předmětné kasační stížnosti JUDr. Beátě Burianové, advokátce, jejímž prostřednictvím kasační stížnost dále doplnil.

[7] V doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 8. 2015 stěžovatel uvedl, že na kasační stížnosti trvá zejména z důvodu opatrnosti, a to kvůli dosavadním negativním zkušenostem s vyřizováním svých restitučních nároků. Stěžovatel zdůraznil, že o opravném prostředku, který podal v roce 1999, bylo rozhodnuto až nyní kasační stížností napadeným usnesením krajského soudu. Stěžovatel dále konstatoval, že *„[p]ředmětné nemovitosti byly právnímu předchůdci žalobce, panu A. Z. odebrány bez právního důvodu tak, jak to má na mysli § 6 odst. 1 zákona o půdě. Tento byl persekuván a pod nátlakem byl nucen zemědělské usedlosti včetně živého a mrtvého inventáře odevzdat. V tomto směru žalobce navrhl provedení důkazů výsledkem svědků a čestnými prohlášeními. Tyto důkazy nebyly správně posouzeny a následně byl vyvozen nesprávný právní závěr. Samotná povinná osoba se domnívala, že nárok na vydání nemovitostí žalobci je po právu, a proto dne 5. 12. 1994 byla mezi oprávněnou osobou, F. Z., a Agrokombinátem s.p. Dolní Žandov, jako osobou povinnou, uzavřena dohoda o vydání předmětných nemovitostí. Rozhodnutím Okresního úřadu v Chebu, samostatného referátu Okresního pozemkového úřadu ze dne 22. 2. 1995 č.j. 858/016/06/PÚ/92-203-B ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 11. 1996 sp. zn. 30 Ca 199/95, bylo ale rozhodnuto, že se předmětná dohoda podle § 9 odst. 2 zákona o půdě, neschvaluje z důvodu formálně právních nedostatků. Tato dohoda následně nebyla opravena a ani nebyl vyhotoven potřebný geometrický plán na oddělení části parcel, které by měly být předmětem vydání.“*

[8] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu, jakož i rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu v Chebu ze dne 25. 2. 1999, čj. 141/045/01/PÚ/92-203-Z, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný vyjádření ke kasační stížnosti ani k jejímu doplnění nepodal.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně

zastoupen [§ 105 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpělo vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Předně Nejvyšší správní soud poznamenává, že nelze přehlédnout krajně nestandardní postup krajského soudu ve vztahu ke stěžovateli podání ze dne 28. 3. 1999. Spis ve věci sp. zn. 30 Nca 5/99, v němž bylo toto podání původně evidováno, totiž neobsahuje žádné další listiny, neboť ty se krajskému soudu nepodařilo dohledat. Tato skutečnost přitom nasvědčuje pravdivosti stěžovatelova tvrzení, že přípis ze dne 29. 5. 2002, na nějž krajský soud poukázal, skutečně neobdržel; o opaku totiž nic kromě tvrzení krajského soudu obsaženého v přípisu ze dne 18. 2. 2014 nesvědčí. Nejvyšší správní soud proto rozumí stěžovateli rozhořčení, neboť ten se pravomocného skončení projednávané věci dočkal až po více než 16 letech, přičemž jen od doby, kdy stěžovatel krajský soud na nečinnost upozornil, uplynulo do vydání kasační stížnosti rozporovaného usnesení téměř jeden a půl roku.

[13] Jakkoli však stěžovatel vytýká takový postup krajskému soudu oprávněně, nelze na jeho základě dovozovat nezákonnost napadeného rozhodnutí. Jak totiž Nejvyšší správní soud uvedl již ve shora citovaném usnesení čj. 10 As 142/2015-21, správní soudy nejsou nadány pravomocí ve stěžovateli připadě věcně rozhodnout.

[14] Zvláštní senát v právní větě ke shora citovanému usnesení čj. Konf 123/2003 výstižně shrnul, že *„[r]ozhodl-li pozemkový úřad postupem podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, o tom, že určitá osoba není vlastníkem nemovitostí, na které podle tohoto zákona uplatnila nárok, může se taková osoba domáhat vydání nemovitostí žalobou podanou podle části páté občanského soudního řádu (§ 244 a násl. [o. s. ř.] proti osobě povinné. O takové žalobě je příslušný rozhodovat soud v občanském soudním řízení, nikoli soud ve správním soudnictví.“* Stejný závěr přitom Nejvyšší správní soud přijal již v rozsudku ze dne ze dne 17. 9. 2003, čj. 7 As 2/2003-69, a respektuje jej i jeho recentní judikatura (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, čj. 7 As 17/2015-35).

[15] Z uvedeného plyne, že ačkoli postup krajského soudu v nyní projednávané věci nepochybně nebyl bezvadný, nemohl vyústit v jiný než odmítavý závěr vyjádřený výrokem I. napadeného usnesení. Nedostatek pravomoci krajský soud přitom nemohl nikterak překlenout, neboť je nezbytnou podmínkou řízení. Naopak pokud by krajský soud žalobu stěžovatele projednal a rozhodl o ní věcně, zatížil by své rozhodnutí nezákonností, pro kterou by jej Nejvyšší správní soud byl povinen bez dalšího zrušit. Přestože si Nejvyšší správní soud uvědomuje stěžovateli těžkosti a jím pocítovanou nespravedlnost, nezbyvá než uzavřít, že stěžovatelem zvolený procesní postup, tj. podání žaloby ve správním soudnictví, nepředstavoval cestu, která by v nyní posuzované věci mohla vést k ochraně jeho práv. Právním prostředkem pro přezkum správnosti závěrů stěžovatelem kritizovaného správního rozhodnutí mohla být žaloba dle § 244 a násl. o. s. ř. Zda takovouto žalobu, o možnosti jejíhož podání byl stěžovatel v napadeném usnesení

pokračování

poučen, stěžovatel skutečně podal, není Nejvyššímu správnímu soudu známo; pro rozhodnutí o kasační stížnosti nemá však tato okolnost žádný význam.

IV.

Závěr a náklady řízení

[16] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, nemají účastníci dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2015

Zdeněk Kühn
předseda senátu